

Беларускія Ведамасьці

НЬЮ-ЁРК – ВАРШАВА, верасень-сьнежань 2007 г.

1. Нішто ня спыніць Беларусі.

„НОВАЯ ВАЙНА” – СТАРАЯ ПАЛІТЫКА

*(Выступ на сьнежаньскім Сойме
Беларускага Народнага Фронту
„Адраджэньне” і Кансэрватыўна-
Хрысьціянскай Партыі – БНФ)*

Груба паламала дамоўленасьці і абавязацельствы Будапэшцкага Мэмарандума 1994 года (чатырох краінаў – ЗША, Англіі, Расеі і Беларусі) і пачала эканамічную вайну, якая пры ўсёй, здавалася б, неверагоднасьці гэтай высновы мае магчымасьць перарасьці ў сілавую агрэсію маскоўскага гэбізму (на што яны здольныя, мы ведаем).

Каб убачыць сутнасьць новай захопніцкай палітыкі (якая, дарэчы, адкрыта прамаўляецца і робіцца) карысна часам зьвярнуць увагу на выказваньні непрыкметных людзей, якія ў сістэме гэбізму выконваюць функцыю „агучвальнікаў” думак палітычнага начальства (калі начальству выказвацца нязручна ці непажадана). Адным з такіх „гучальнікаў” зьяўляецца спалены расейскі шпіён А. Суздальцаў (Лукашэнка вытурьў яго зь Беларусі за шпіёнства ў карысьць Расеі). Пасьля правалу гэтага рэзідэнта Лубянка яго легалізавала і дае „выказвацца” нават у Стразбургу і Брусэлі.

Вось які тэкст яму было даручана агучыць летам гэтага года ў Стразбургу:
„Следующий этап российско-белорусского кризиса будет носить финансовый характер... Негативные процессы в финансовой сфере Белоруссии в итоге могут привести к варианту дефолта... Мы видим, что финансовая стабильность является главной проблемой белорусских властей... Решения российских властей в отношении РБ, принятые в декабре-январе 2006-2007 гг., являются окончательными и ревизии не подлежат... *Идёт процесс постепенного лишения Белоруссии статуса транзитного государства.*

Год-два таму пуцінская Масква зразумела, што купіць Беларусь за „так” у свайго сатрапа ім ня ўдасца. Сатрап прадаваўся толькі за ўладу над Крамлём. Тады ўзгарэлася газанафтавая вайна, дакладней агрэсія, якая перарастае цяпер ў вайну фінансавую і эканамічную. Масква

В отношении газа – идёт активное строительство «Северного потока». В отношении нефти – строится БТС-2 (калектар да Фінскай затокі – З.П.). В отношении автомобильного транзита – ставятся вопросы о расширении автомобильного транзита через территорию Финляндии, Латвии”. (<http://www.politoboz.com/node/179>)

Вось сутнасьць агрэсіі, якую не агучваюць рускія „генэралы палітыкі”, гаворачы нібыта пра рынак і „датацыі” (якіх на справе не існавала).

Гэтая інфармацыя „гучальніка” была зроблена для Рады Эўропы, каб тыя, гаворачы пра „дэмакратызацыю” Лукашэнкі, разумелі і падтрымлівалі Маскву.

Прывяду яшчэ адну цытату з выступу гэтага „рэтранслятара”. Расейцы ў размовах між сабой кажуць і лічаць (небезпадстаўна), што Беларусь чакіае энэргетычны голад і што „кардынальна зьмяніць ягоны бялянс” „мога толькі ўласная АЭС”. (За што Лукашэнка і ўхапіўся).

А цяпер, вось як інфармуе чыноўны Стразбург шпіён Суздальцаў: „Строительство в 500 км от Москвы АЭС руками китайцев, иранцев и даже украинцев является неприемлемым для Москвы. В итоге, ситуация с белорусской АЭС способна резко изменить формат отношений между РФ и РБ”.

Як кажуць, прасьцей ня скажаш.

Такі ёсьць зьмест новай вайны і палітычна-эканамічнай агрэсіі Расеі супраць Беларусі. У рэчышчы і пад сыягам гэтай вайны (але з лагоднай мінай) зьбіраецца ў хуткім часе (сярэдзіна сьнежня) прыехаць у Менск Пуцін на два дні. Сутнасьць гэтай паездкі – выкананьне заданьня „калектыўнага дыктатара” – расчыстка шляхоў для расейскага гэбоўскага капіталу на Беларусь* і падрыхтоўка (у выпадку посьпеху) умоваў для прыняцьця так

---

* Візіт адбыўся 13-14 сьнежня. Усё сталася, як і меркавалася. Экспэрты адзначылі, што „Расея і Пуцін адмовіліся ад бліц-крыгу ў дачыненні да Беларусі і перайшлі на больш хітры і доўгатэрміновы сцэнар... Гэта сцэнар павелічэньня крэдытаваньня і запазычанасьці Беларусі.” Лукашэнка „як той трус, проста йдзе ў пастку расейскім фінансавым групам.” <http://www.svaboda.org/content/Article/867809.html>)

званага „канстытуцыйнага акту”. Захоп Беларусі сплянавалі ў растэрміноўку. Цяпер кожны дзень існавання прамаскоўскага рэжыму становіцца надзвычай небяспечным для Беларусі.

Улічым, што ва ўмовах абсалютнай улады КГБ у Расеі ніякія законы і фармальнасьці брацца ў разлік ня будуць. У Пуціна і ягонай групоўкі застаўся на гэта (на трэці тэрмін Пуціна і „канстытуцыйны акт”) яшчэ адзін шанец – прэзыдэнцкія выбары ў 2008 годзе ў Расеі.

Супрацьстаяць расейскай палітычнай інвазіі і спыніць яе можа толькі Беларускі народ (не Лукашэнка). Таму зразумела, што Масква праз свае магчымасьці пастараецца ліквідаваць на Беларусі патэнцыяльную небяспеку для сваёй агрэсіі – ізаляваць небяспечныя для яе асобы, партыі, арганізацыі, структуры, установы нацыянальнага кшталту. Гэта робіцца ўвесь час, а цяпер (што для павярхоўных назіральнікаў здаецца дзіўным) у шматкроць павялічылася. Якраз з пачаткам „новай” расейскай агрэсіі супраць Беларусі ў канцы 2006 г. узмацніўся масавы пераслед беларускай моладзі, беларускіх інстытуцыяў, арганізацыяў і г.д.

Падрыхтоўка да забароны адзінай беларускай адраджэнскай Партыі Народнага Фронту (КХП-БНФ), вынік спакойнай і пасьядоўнай працы якой стаў рэальна адчувацца ў цяперашнім беларускім грамадстве, – гэта якраз праява „новай агрэсіі” і ліхаманкавага сьпяшаньня пуціністаў Расеі перад апошнімі для іх выбарамі.

Факталогія, каляндар і накірунак нацыянальнага вынішчэньня на Беларусі, якое праводзіць антыбеларускі рэжым, дакладна карэлюецца з палітычнымі дзеяньнямі Расеі супраць Беларусі (і ў цэлым зь расейскай стратэгіяй). Усё гэта паказвае, што канкрэтыка нацыянальнага вынішчэньня Беларусі распрацоўваецца на Лубянцы і ў Маскве.

Трэба разумець у чым прычына векавога, пастаяннага імкненьня Расеі захапіць і вынішчыць Беларусь. Прычынаў некалькі, але галоўная звышпрычына ўсіх прычынаў – ваенна-стратэгічны пляцдарм для ціску і агрэсіі на захад. Калі будзе моцная, незалежная Беларусь, Расея як імрэрыя проста

скурчыцца. У адрозьненне ад шмат якіх цяперашніх беларусаў, Масква гэта добра разумее.

Тут варта нагадаць істотнае палажэнне беларускага змаганьня, якое мы вызначылі і абмеркавалі два гады таму. У барацьбе з расейскай імперскай палітыкай і агрэсіяй у цяперашніх абставінах **беларусы, і найперш беларускія адраджэнцы, павінны ствараць сваю беларускую сілу, на ёй грунтавацца і на яе абапірацца**. Ні ў якім разе і ні пад якім прафанскім (ці заведаным) тлумачэннем нельга аб'ядноўвацца з антыбеларускім рэжымам у ягоным канфлікце з пуцінскай уладай. Нельга траціць нацыянальную сілу, пасаваць, разбройвацца, стацца гноем, таптаннем у подлай шкурнай чужой барацьбе. Нельга мяняць Сьцяг, прынцыпы і ідэалы з-за страху ці дзеля прымітыўнага выжывецкага прагматызму. Бо гэта – канец, здрада, ганьба і небыццё, страта будучыні Беларусі. Трэба змагацца за Беларусь, самым за сябе, супраць абодвух. Бо яны – адно.

Паўтараю гэта зноў, гэтую азбуку палітыкі і змаганьня, бо філісьцёрскі піск у такіх момэнтах, імкненьне кінуцца ад страху ў абдымкі любога тырана, гвалтаўніка й прыгнятальніка, шукаць у яго абароны, – такія паводзіны былі заўсёды ў спалоханых бяссьільных людзей. На іхных сагнутых карках ехалі Гітлер і Сталін, „дучэ” і нават Лукашэнка.

Але ня можа цэлы народ стацца бесхрыбетным. Новае змаганьне вылучыць новых людзей. Ніякія забароны беларускіх партыяў, ніякія пасадкі ў турму беларускай моладзі ні для гэбоўскай Расеі, ні для антыбеларускага рэжыму ня пойдучь на карысьць. Як у песьні пяецца: „мы знаем, што трэба рабіць”. І беларусы гэта зрабцяць.

Зянон Пазьняк
Старшыня Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне”
і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ

9 сьнежня 2007 г.

ХОЧУЦЬ ЗАБАРАЊЦЬ КХП – БНФ

Сойм Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ зьвярнуўся ў Вярхоўны суд са скаргай наступнага зьместу* (вынятак):

Кансэрватыўна-Хрысьціянская Партыя – БНФ 6.12.2007 г. атрымала ад Міністэрства юстыцыі загад Міністра юстыцыі № 621 ад 5.12.2007 г., якім вынесена Партыі пісьмовае папярэджанне.

У канстатуючай часцы загаду Міністра юстыцыі ўтрымліваюцца бяздоказныя сцверджанні, якія ня маюць дачынення да Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь і Закона Рэспублікі Беларусь „Аб палітычных партыях”, у тым ліку такія як, цытуем:

- тэндэнцыйная інфармацыя ў дачыненні палітыкі Расійскай Федэрацыі і Рэспублікі Беларусь па збліжэнні расійскага і беларускага народаў,
- грубыя паклёпніцкія выпадкі ў дачыненні нацыянальнай палітыкі Расійскай Федэрацыі, народа Расіі і яго гісторыі,
- выяўляецца непавага да грамадзян небеларускай нацыянальнасці,
- заклікі да здзяйснення дзеянняў, парушаючых асобныя нормы Канстытуцыі, (напрыклад, заклік пазбавіць грамадзян Рэспублікі Беларусь права выбару мовы).

28.11.2007 г. Партыя атрымала ліст Міністэрства юстыцыі за № 1154, у якім сцвярджалася, што дакумент „Асіміляцыя – злачынства супраць чалавецтва” змяшчае, цытата: „зневажальныя выказванні ў дачыненні да рускай нацыянальнасці.” Абвінавачанні былі бяздоказнымі, у лісце не былі прыведзены канкрэтныя сказы дакумента, якія маглі б пацвердзіць гэтае абвінавачанне. Таму 30.11.2007 г. Кансэрватыўна-Хрысьціянская Партыя – БНФ накіравала Міністэрству юстыцыі ліст і прасіла ўказаць канкрэтныя сказы ў матэрыяле „Асіміляцыя – злачынства супраць ча-

---

* Тэкст заявы напісаны сталінска-наркомаўскім правапісам. (Рэд.).

лавецтва”, якія ўтрымліваюць „зневажальныя выказванні ў дачыненні да рускай нацыянальнасці”. Канкрэтнай інфармацыі ад Міністэрства юстыцыі Кансэрватыўна-Хрысціянская Партыя – БНФ не атрымала.

На падставе бяздоказных вызначэнняў не юрыдычнага характару, не пацверджаных тэкстам ліста і эмацыйных трактовак, Міністэрства юстыцыі зрабіла высновы аб грубым парушэнні Кансэрватыўна-Хрысціянскай Партыяй – БНФ Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь і Закона Рэспублікі Беларусь „Аб палітычных партыях” (п.1 загаднай часткі загаду Міністра № 621).

Выглядае так, што Міністэрства юстыцыі у сваіх высновах абапіраецца на нейкі несапраўдны дакумант, не ідэнтыфікуе яго тэкст у якасці доказу, прыводзіць толькі назву ліста.

Звяртаем увагу, што Міністэрства юстыцыі адвольна трактуе Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь. Трактаванне Канстытуцыі не ўваходзіць у яго кампэтэнцыю.

На падставе артыкула 30 Закона Рэспублікі Беларусь „Аб палітычных партыях” просім адмяніць папярэджанне Кансэрватыўна – Хрысціянскай Партыі – БНФ, якое вынесена Міністэрствам юстыцыі загадам № 691 ад 06.12.2007 г., у сувязі з бяздоказнымі абвінавачваннямі.

У парадку дасудовай падрыхтоўкі прызначыць экспертызу на прадмет выяўлення ў нашым лісце „Асіміляцыя – злачынства супраць чалавецтва” канкрэтных сказаў, якія ўтрымліваюць, як сказана ў загадзе Міністра юстыцыі, цытуем: „грубыя паклёпніцкія выпадкі ў дачыненні нацыянальнай палітыкі Расійскай Федэрацыі, народа Расіі і яго гісторыі”, „непавага да грамадзян небеларускай нацыянальнасці”, „заклік пазбавіць грамадзян Рэспублікі Беларусь права выбару мовы”.

-Інфа-

ЧАРГОВЫЯ КРОКІ АНТЫБЕЛАРУСКАГА РЭЖЫМУ ПА ЛІКВІДАЦЫІ БЕЛАРУСКАЙ НАВУКІ

Ліквідацыя беларускай фундамэнтальнай навукі ад самага пачатку ёсьць адзін з галоўных накіраваных удараў антыбеларускага рэжыму ў справе нацыянальнага вынішчэньня Беларусі. Матывацыя, якую выкарыстоўваюць непрыяцелі, выглядае

цалкам банальнай. Яна добра вядомая яшчэ за часы палітыкі Савецкага Саюза на „ўскраінах імперыі”. Гэта матывацыя „неадукаванага прагматызму” – патрабаваньне ад навукі непасрэднай сувязі з вытворчасцю і непасрэднай вытворчай аддачы навуковых дасьледваньняў. Такая матывацыя лёгка ўспрымаецца малакультурнымі людзьмі.

Аўтарытарызм, прысутнасьць неасьвечаных (і, галоўнае, антынацыянальных) асобаў у верхавіне прамаскоўскага рэжыму – усё гэта дало магчымасьць Маскве лёгка пасеяць патрэбную ёй тэндэнцыю ў палітыцы лукашызму. Беларуская фундамэнтальная навукa вынішчаецца. Распрацавана мэтадалёгія зьнішчэньня па трох накірунках: адміністрацыйна-палітычным, сацыяльна-эканамічным і структуралёгічным.

У Беларускай Нацыянальнай Акадэміі Навук створана бюракратычная вертыкаль, падпарадкаваная рэжымнай адміністрацыі, ліквідаваны шэраг навукова-дасьледчых інстытутаў, асяродкаў, дасьледчыцкіх тэмаў і накірункаў, скасаваная акадэмічная аўтаномія, выбарнасьць, самастойнасьць інстытутаў. Бюджэт і сродкі на навуку скарочаны да найніжэйшага мінімуму. Зьніжаная да абсурду аплата працы навукоўцаў, якіх загналі ў стан сацыяльнай галечы. Мэтанакіраваная і пастаянна звальняюць з працы добрых вучоных і не даюць займацца дасьледчыцкай дзейнасьцю вядомым і здольным навукоўцам-беларусам, асабліва маладым; пазбаўляюцца ад вучоных па палітычнай і ідэйнай прыкмеце.

Абдуманы, вынішчальны ўдар ськіраваны супраць грамадзка-гуманітарнай сфэры беларускай акадэмічнай навукі. Апошнія рэпрэсіі рэжыму, якія

адбыліся тут у сярэдзіне лістапада, – гэта ліквідацыя навукова-даследчага Інстытута Літаратуры імя Янкі Купалы. (Ліквідавалі шляхам фармальнага ўлучэння Інстытута літаратуры ў Інстытут мовазнаўства. Гэта такі мэтад ліквідацыі.)

Агульнавядомае палажэнне: нацыя ўзьнікае тады, калі зьяўляецца нацыянальная літаратура і асэнсаванне яе нацыяй. Няма літаратуры – няма й нацыі. Таму, побач з нішчэннем беларускай фундаментальнай навукі, мовы, гісторыі, адукацыі, моцны ўдар рэжым абрынуў на беларускую літаратуру. Схema выпрабаваная акупантамі яшчэ ў 20-х–30-х гадах. Іхнія дзеянні цяпер: траўля імя Васіля Быкава, зачыненне беларускіх выдавецтваў і часопісаў, захоп і рэквізіцыя Дома літаратара, ліквідацыя (раскол) Саюзу пісьменьнікаў, ліквідацыя Літфонду, бібліятэкі і архіву пісьменьнікаў і, нядаўна, – ліквідацыя тэарэтычнай лабараторыі і пазнаваўчай базы нацыянальнай літаратуры – навукова-даследчага Інстытута Беларускай Літаратуры імя Янкі Купалы Нацыянальнай Акадэміі Навук.

Мяркуючы па схеме нішчэння, акупанцкі рэжым (прынамсі тыя, хто гэта робяць), відаць, добра ведаць, што літаратура становіцца творчым чыньнікам нацыі, калі пазнае сама сябе (дакладна па Гегелю). Гэта значыць – калі зьяўляецца тэорыя нацыянальнай літаратуры і літаратуразнаўства. Бяз гэтага самапазнання немагчымая самаідэнтыфікацыя працэсу і ўзвышэнне над правінцыйнасцю, не адбываецца асягненне ідэалаў.

Тым часам у пуцінскай палітыцы ў Расеі (якая па схеме цяпер цалкам дублюе лукашыцкую) назіраецца якраз адваротная тэндэнцыя. Ня глядзячы на атмасферу агульнарасейскай карупцыі, хабарніцтва і рабавання, Масква ўкладвае вялікія сродкі ў развіццё фундаментальнай навукі, гуманітарнага сэктару, тэхналагічных даследванняў. У канцы лістапада гэтага года бюджэтныя сродкі на фундаментальную навуку расейцы павялічылі ўдвая. Бюджэт расейскай фундаментальнай навукі цяпер другі па велічыні (пасля бюджэту на армію і ўзбраенні). Адпаведна ў два разы вырас бюджэт Расейскай Акадэміі Навук і зарплата вучоных. Стаўка робіцца

на захаваньне маладых кадраў і разьвіцьцё фундаэнтальных дасьледаваньняў.

Рэакцыя беларускага грамадства на дзеянні рэжыму па ліквідацыі асноваў нацыянальнага разьвіцьця выглядае ў цэлым адпаведнай ідэйнай тоеснасьці ягонага ўнутранага становішча, якое, фактычна, не зьмянілася за апошнія, прынамсі, 70-80 гадоў. Калі казаць вобразна – гэта крыкі адзіночак на фоне маўчаньня астатніх. Беларусы ў большасьці проста не разумеюць, што іх абдуманая нішчаць як культурны народ. Не разумеюць, бо занятыя клопатам пра фізічнае існаваньне.

Акупацыйная сістэма вынішчэньня ў такіх умовах дзейнічае зладжана, бесперашкодна і беспакарана. І аказваецца, што беларусы ў гэтай сістэме самы ўдзельнічаюць у нішчэньні самых сябе (сваіх каштоўнасьцяў і здабыткаў).

Задача барацьбы з антыбеларускім рэжымам, з расейскай імпэрскай палітыкай, пераплялася з праблемай культурнай самаідэнтэфікацыі і нацыянальнай сьведамасьці постсавецкіх пакаленьняў людзей. Прытым сьведамасны падзел незалежны ад узроўню адукацыі і сацыяльнага становішча ў грамадстве. Без істотных пераменаў у сфэры нацыянальна-культурнай сьвядомасьці беларусаў барацьба з рэжымам ня дасьць выніку з прычыны неадэкватнага разуменьня падзеяў. На фармаваньні сьведамаснага стану асобы неабходна пастаянна засяроджвацца ўсялякаму беларускаму руху, усялякай беларускай арганізацыі, асяродку, ініцыятыве. Ёсць нацыянальныя каштоўнасьці, правілы абароны якіх агульныя, неабходныя, салідарныя і абавязковыя для ўсіх у становішчы, калі супраць усіх праводзіцца палітыка нацыянальнага разбурэньня.

Дзеля рэалізацыі палітычных мэтаў і партыйных праграмаў беларускае грамадства стаіць, перш за ўсё, перад неабходнасьцю аб'яднаньня інтарэсаў на нацыянальна-культурнай плятформе беларускай салідарнасьці ў абароне агульных каштоўнасьцяў нацыі. З гэтага палажэньня павінна быць зыходзіць таксама ўсялякая партыйная палітыка беларускіх партыяў.

Нацыянальна-культурнаму разбурэнню беларускага грамадства акупацыйным рэжымам можна супроцьпаставіць толькі грамадзкі адпор і нацыянальную салідарнасць людзей.

Зяно ПАЗЬНЯК

1 снежня 2007 г., Варшава

ШЭСЬЦЕ І МІТЫНГ У ДЗЕНЬ ПАМЯЦІ ПРОДКАЎ ДЗЯДЫ Ў МЕНСКУ

28 кастрычніка Кансэрватыўна-Хрысціянская Партыя – БНФ правяла ў Менску мэмарыяльныя мерапрыемствы ў гонар Дня памяці продкаў Дзяды. На заклік Партыі

больш за дзве тысячы асобаў сабраліся каля Гадзіннікавага заводу, а потым рушылі шэсьцем праз цэнтар сталіцы. Большасць удзельнікаў мерапрыемстваў складала моладзь. У гэтым была галоўная станоўчая адметнасць сёлетніх мерапрыемстваў на Дзяды. Беларускія юнакі і дзяўчаты ішлі разам зь людзьмі сталага веку, з тымі, хто прайшоў праз ГУЛАГ і ўсе жахі расейскай акупацыі. Людзі ішлі пад нацыянальнымі Бел-Чырвона-Белымі сьцягамі, харугвамі з выявай Пагоні і гэрбу Менска, неслі транспаранты „Не забудзем нявінных ахвяраў расейскай акупацыі!”, „Ніякіх саюзаў з імперскай Расеяй”, „Камунізм да трыбуналу”, „Беларуская Салідарнасць – наш супраціў расейскай акупацыі”. Юнакі і мужчыны пранеслі па ўсім шматкілёметровым маршруце вялікія крыжы, якія потым былі ўсталяваны на магілах пакутнікаў у Курапатах.

У Курапатах, на тэрыторыі Народнага Помніка „Лес Крыжоў” адбыўся мэмарыяльны мітынг. Быў заслуханы выступ Зянона Пазьняка, Старшыні Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысціянскай Партыі – БНФ, – „Нішто ня спыніць Беларусі” (публікуецца). Выступіў намеснік старшыні Фронту і Партыі сп. Сяргей Папкоў. Ён казаў пра непарыўную сувязь

пакаленьняў, угрунтаваную на народнай памяці, на памяці аб нашых драмах і перамогах, нашых пакутніках і героях. Антыбеларускі рэжым самымі жорсткімі мэтадамі спрабуе разарваць гэтую сувязь, каб ператварыць беларусаў у бязмоўны натоўп, які можна пасылаць на катаржную працу ў Сібір. Цяпер ужо рэжым засяляе нашу зямлю прыхаднямі, якія займаюць камандныя пасады ў нашай дзяржаве. А больш за мільён беларускіх мужчынаў, лепшых работнікаў вымушаны працаваць у крымінальнай Расеі, бо ім няма месца на радзіме. Рэжым робіць тое ж, што рабілі саветы і НКВД падчас савецка-маскоўскай акупацыі Беларусі. Русіфікацыя і асіміляцыя беларусаў ідзе поўным ходам і набірае тэмпы ў самых пачварных формах. Нас хочучь пазбавіць душы, роднай мовы, роднай культуры, ператварыць нас у „рускіх” другога, ніжэйшага гатунку. Тут, над сьвятымі магіламі беларускіх ахвяраў, мы павінны ўсьведаміць неабходнасьць салідарнага супраціву расейскай акупацыі і асіміляцыі. Беларуская Салідарнасьць – шлях да вызваленьня ад антыбеларускай цемры, шлях да цывілізаванага нармальнага жыцьця ў сваёй роднай краіне.

Выступіў Алесь Чахольскі, адказны сакратар Фронту і Партыі. Ён найбольш спрычыніўся да стваральнай працы ў справе пабудовы Народнага Мэмарыялу ў Курапатах. Кіраваў рэстаўрацыйнай пашкоджанага вандаламі Крыжа Пакуты. Удзельнікі мітынгу убачылі адноўлены Крыж Пакуты на сваім месцы – у цэнтры кампазыцыі Народнага Мэмарыялу. Выступоўца распавёў пра народнае рушаньне па ўсёй Беларусі. Людзі зьбіраюць ахвяраваньні на Народны Мэмарыял, ствараюць крыжы і прывозяць іх у Курапаты з самых аддаленых куткоў нашай краіны. Яны ўсталёўваюць іх на магілах пакутнікаў. Агульная кампазыцыя Мэмарыялу ўжо вызначылася, але кожны беларус, кожная сям’я можа паставіць тут свой крыж.

Сп. Юры Беленькі, выканаўца абавязкаў старшыні Фронту і Партыі на Беларусі, павітаў моладзь, якая актыўна далучылася да сёлетніх Дзядоў. Многія з маладых упершыню прышлі ў Курапаты, цяпер яны ніколі не пакінуць безабароннай нашу нацыянальную сьвятыню. Сьвядомыя людзі ўсіх пакаленьняў салідарна адстойваюць Курапаты ад вандалаў, ад разбурэньня

рукамі антыбеларускага рэжыму. Курапаты працягваюцца на нашай зямлі. Нават афіцыйныя газеты паведамляюць пра нябачаную раней статыстыку алкагалізацыі насельніцтва, пра рост крымінальнай злачыннасці. Яны паведамляюць, што жудасная статыстыка назіраецца ў апошнія 10-13 гадоў. Давайце ўдакладнім: працэс маштабнага зьнішчэння нашага народу пачаўся з 1994 года, калі ўладу ў краіне забрала пастаўленая Масквой групка. Усе гэтыя гады групка выконвае маштабную праграму па ліквідацыі беларусаў як нацыі. Ім трэба падарваць фізічныя сілы народу, збэсьціць беларусам душу, падавіць нашу волю да супраціву. Усім народам, усімі пакаленьнямі нам трэба супрацьпаставіцца гэтай варожай навале, якая накаціла на Беларусь з усходняй дэспатычнай імперыі. Мы не дазволім, каб маскоўскія акупанты зноў расстрэльвалі беларусаў у Курапатах. Гляньце, што яны твораць у Чачэніі. Нядаўна ў Эўрапарляманце ў Брусэлі была арганізавана фотавыстава аб зьверствах расейскага ФСБ і расейскай арміі на Каўказе. Яны пераўзышлі злачынствы нямецкіх фашыстаў. І да гэтай Расеі нас заклікае далучацца і інтэгравацца прамаскоўскі рэжым і прадажная прамаскоўская псэўдаапазыцыя? Няхай яны самы едуць да сваіх гаспадароў і далучаюцца да іх. У вызваленай ад дыктатуры Беларусі абавязкава будуць прыцягнуты да крымінальнай адказнасці тыя, хто цяпер разбурае нашу дзяржаву, хто зьнішчае нашу культуру і мову, хто аддае злачынныя загады і выконвае іх. Нашай працай, нашымі агульнымі намаганьнямі будзе нармалізавана жыццё на Беларусі. Будучыня нашай краіны прыўкрасная і сьветлая.

Мэмарыяльны мітынг грамада распачала і скончыла сьпяваньнем гімну „Магутны Божа”. Людзі ўсталявалі новыя крыжы на магілах пакутнікаў, запалілі сьвечкі і зьнічы, усклалі кветкі да крыжоў.

***Інфармацыйная камісія Беларускага Народнага Фронту
„Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі
– БНФ***

28 кастрычніка 2007 г.

ЛІСТАПАДАЎСКІ СОЙМ

11 лістапада сёлета ў Менску адбыўся чарговы Сойм Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай

Партыі – БНФ. Сойм заслухаў выступ сп. Зянона Пазьняка, Старшыні Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ – „Асьвета і сіла”.

З дакладам аб палітычным і сацыяльна-эканамічным становішчы выступіў сп. Юры Беленькі, выканаўца абавязкаў старшыні на Беларусі Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ. З усяе Беларусі паступаюць звесткі пра жорсткую палітыку русіфікацыі і асіміляцыі. Нават у школах з беларускай мовай навучаньня рэжымныя русіфікатары ў агрэсіўнай форме здзяйсняюць праграму зьнішчэньня беларускай культуры. Напрыклад, у адной са школ у вялікім сяле паблізу Салігорска маладая настаўніца атрымала загад адміністрацыі ўпарадкаваць фонд школьнай бібліятэкі. Настаўніца выканалала заданьне: аформіла стэнды з новымі паступленьнямі кніг, часопісаў і газэт, напісала плякаты з цытатамі пра карысьць чытаньня і г.д. Замест падзякі беларуская настаўніца атрымала строгую вымову ад начальства. Яе прымуслі перарабіць працу. Адзіным „пунктам абвінавачваньня” быў той факт, што настаўніца аформіла бібліятэку на беларускай мове. Русіфікатары спасылаліся на вышэйшае начальства.

Сітуацыя з выцясьненьнем беларускай мовы вяртаецца ў самыя змрочныя часы. У пэўным сэнсе такога не было нават пры савецкім рэжыме, які вымушаны быў захоўваць некаторыя фармальныя прыкметы адметнасьці ў саюзнай рэспубліцы. Зразумела, што мэтай цяперашняга прамаскоўскага рэжыму зьяўляецца поўная ліквідацыя беларускай мовы і культуры, і гэта ёсьць часткай іхнай праграмы ліквідацыі беларусаў як нацыі. Гэта ёсьць адзін з напрамкаў агрэсіўнай і разбуральнай знешняй палітыцы крамлёўскай імперыі. Мы бачым, як у апошнія дні Масква разгарнула адразу не-

калькі правакацыяў на зьнешнепалітычным полі. У Грузію кінуты вялікія сродкі на арганізацыю прамаскоўскай апазыцыі, якая дзейнічае супраць легітымнай улады. Масква аркестравала на працягу некалькіх дзён акцыі гэтай апазыцыі. Але падобна, што правакацыя правалілася дзякуючы адекватным дзеянням кіраўніцтва краіны, якое нечакана для Масквы прыняло экстранныя захады дзеля навадзеньня парадку ў сталіцы і раскрыла падступныя пляны суседняй імперыі і яе агентуры ў Грузіі.

У тыя ж дні начальнік штаба ўзброеных сілаў Расеі Балуюеўскі заявіў, што Расея спыняе ўдзел у міжнародным пагадненьні па абмежаваньню звычайных узбраеньняў. Гэта была агрэсіўная заява, накіраваная супраць заходніх дэмакратычных краінаў. Крэмль актыўна стварае істэрычную атмасфэру небясьпекі і крызісу, палюе сваё насельніцтва і міжнародную супольнасьць. Гэты рэжым ня можа існаваць у нармальнай сітуацыі. Надзвычайнасьць, „варожае атачэньне”, „жалезная рука” – даўно вядомыя мадэлі крамлёўскай зьнешняй і ўнутранай палітыкі. Забесьпячэньне „трэцяга тэрміну” Пуціну ёсьць цяперашняй тактычнай задачай гэтых небяспечных манэўраў. Вельмі важна, каб Беларусь не знаходзілася ў сфэры расейскага палітычнага авантурніцтва.

Выступілі сябры Сойму з розных рэгіёнаў краіны. Яны паведамлілі аб кампаніі грунтоўнай русіфікацыі беларускага школьніцтва. Навучальныя і выхавальныя ўстановы брутальна адразаюць беларускіх дзяцей ад роднай культуры і мовы. На новы капыл паўтараецца даўно вядомая савецкая спроба стварэньня „новага чалавек” – гэтым разам беларуса, які пазбаўлены ўсяго роднага, свайго нацыянальнага інтэлектуальнага багажу. Беларуса русіфікатары мяркуюць ператварыць у „рускага” другога гатунку. Ужо цяпер Масква з дапамогай мясцовага рэжыму наносіць па нашай культуры і інтэлекту ўдары, каб ператварыць наш народ у мала адукаваную масу, прыдатную для сібірскай працы на імперыю. Месца беларусаў на нашай зямлі зоймуць „рускія першага гатунку”, якім наканавана гаспадарыць на нашай зямлі. Так дзейнічае крамлёўскі рэжым, які актыўна зьнішчае і расейскі народ – першую ахвяру імперскай клікі. Беларусы павінны супрацьпаставіць дзікаму экспэрымэнту сваю нацы-

ТА СЪВЯТОЕ!
WWW.MFRONT.NET

Надпіс на белай сцяне.

янальную салідарнасьць. Важна, каб людзі разабраліся ў тым, што адбываецца ў нашай краіне і ўбачылі шлях выйсьця з небясьпечнага тупіка, куды заганяюць нас непрыяцелі Беларусі. Нацыянальнае Адраджэньне – сапраўды магутная зброя барацьбы супраць акупантаў-русіфікатараў.

Інфармацыйная камісія Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ

11 лістапада 2007 г.

ПАЛІЦЭЙШЧЫНА НА АРШАНСКІМ ПОЛІ

Такой мабілізацыі паліцэйшчыны на сьвятым полі Аршанскай перамогі 8 верасьня 1514 года мы яшчэ ня бачылі. 8 верасьня 2007

года паліцэйскія кардоны і аблавы суправаджаліся таксама ваеннымі дзеяньнямі сапёрных частак арміі. Каб не дапусьціць людзей на поле славы, начальства з сапёрамі шукала на ім бомбы і снарады (ці не 1514-га года?). На беларусаў кідаліся дзяржыморды рэжыму і арыштоўвалі іх (дзясяткі арыштаваных). Усё дзеля таго, каб не адбыўся вялікі маладзёвы фэст і канцэрт у славу беларускай перамогі над маскоўскімі агрэсарамі. Сьветлае народнае сьвята з нагоды перамогі над масквой – як костка ў горле сёньняшніх маскоўскіх халуёў з рэжымных структураў. Ворагі баяцца беларускай гісторыі, баяцца, што пераможны дух вернецца ў сэрцы нашых людзей, што, як у 1514-м, беларускі народ пагоніць здраднікаў і акупантаў са сваёй зямлі. Вораг Беларусі калоціцца ад страху. Брутальны паліцэйскі тэрор, забароны і прафанацыя ня выратуюць антыбеларускі рэжым.

Янка Базыль

„НШТО НЯ СПЫНІЦЬ БЕЛАРУСІ”

*(Выступ на мэмарыяльным
мітыngu ў Курапатах)*

Дарагія землякі, дарагія беларусы! Сёння, як заўсёды, мы тут, у трагічным і знакавым месцы, дзе прышлыя чужаніцы расстрэльвалі наш народ. Курапаты – гэта народная магіла, сымвал нашага народнага вынішчэння. Але ў 1988 годзе, калі былі адкрытыя Курапаты, гэты знак адчыніўся нанова, стаўся сымвалам народнага ўваскрэшэння. Менавіта з адкрыцця праўды пра Курапаты пачалося новае Беларускае Адраджэнне. Якраз адсюль і з гэтага часу пачаўся Беларускі Народны Фронт. Беларусь уваскрэсла, паўстала з магілы, куды яе ўжо амаль загнаў маскоўска-бальшавіцкі вораг чалавецтва. Курапаты – зямля сьмерці – сталі прадметным месцам беларускага ўваскрэшэння.

Найперш гэтую зьяву адлюстроўвае Курапацкі Крыж Пакуты – сымвал аднаўленьня і вечнага жыцця, сымвал, які народ стварыў сам. А сымвал, як вы ведаеце, незьнішчальны. Могуць часова разбурыць яго форму, але немагчыма зьнішчыць значэньне і зьмест.

У Дзень Дзядоў, памятаючы мінулае, ёсьць сэнс гаварыць пра будучыню, якая залежыць ад тых, што жывуць. Бо ведаем: толькі той народ, які шануе продкаў, мае прышласць. Наша прышласць будзе належыць нашаму народнаму адраджэнню. Няма іншага шляху ў будучыню, як адрадзіць нашу нацыянальную культуру, нашу нацыянальную дзяржаву, нашу вялікую беларускую мову, нашу магутнасьць, веліч і моц. Няма іншай альтэрнатывы, як духоўна адрадзіцца і з годнасьцю жыць. Усе іншыя прапановы, думачкі і дарожкі – ідуць ад лукавага. Не хадзіце дарогай лукавага, бо ў канцы той дарогі – народная сьмерць!

Калі Беларусь збавіцца ад чужароднага рэжыму, прыарытэтам у беларускай палітыцы павінна стаць нацыянальная асьвета і адукацыя маладога пакаленьня беларусаў. На гэта трэба будзе звярнуць галоўную ўвагу. Нічога вялікага і нават нічога нармальнага ня будзе дасягнута ні ў эканоміцы, ні ў палітыцы, пакуль

ня зьявіцца, пакуль ня вырасьце, не адукуецца новы, вольны беларускі чалавек, пакуль ня стане свабоднай наша культура і мова, бо ідэя і дух – над усім.

Цяперашняму пакаленьню беларусаў, што апынуліся пад прамаскоўскім рэжымам, трэба выразна ўсьвядоміць, што, пачынаючы з XVII стагоддзя, усходняя імперыя пастанавіла зьнішчыць нашу дзяржаву – Вялікае Княства Літоўскае – і вынішчыць наш народ. І гэтая палітыка зьнішчэньня працягваецца па сёньняшні дзень.

Вось мы сёння тут у адным з тых месцаў, дзе забівалі цьвет нашай нацыі – інтэлігенцыю, творчых людзей, моладзь, вучоных. Вось тут масава расстрэльвалі сялян, простых людзей, беларусаў толькі за тое, што яны былі беларусамі.

Курапаты ёсьць сьведчаньне расейскага генацыду і неабвержная ўліка масавага забойства людзей. Вось чаму нашчадкі ворагаў чалавецтва так стараюцца апаганіць масавыя магілы ў Курапатах, імкнуцца зрабіць тут дарогу, ламаюць крыжы, паскудзяць і гадзяць на сьвятым месцы. Задумаем ся, хто гэта робіць, хто кіруе і чаму гэта робіцца пастаянна і мэтадычна? Гляньце – нават цемра ведае, што кожнае таптаньне магілы продкаў ёсьць стрэл у будучыню жывых. То што павінны рабіць жывыя, мы, асьвечаныя і адукаваныя? Рытарычнае пытаньне.

Мы ведаем, што трэба рабіць. Ня будзе бясконца ўладарыць дрэнь. Кроў нявінна забітых вышла з зямлі на паверхню. Ужо ніхто ня зьнішчыць Курапаты і вечна будзе жыць Беларусь. Толькі трэба йсьці да яе шырокім шляхам, разам з продкамі, сьмела і салідарна, разам з тымі, хто загінуў за яе волю і за яе імя, як нашы сяляне, што былі беларусамі. Велічная мэта адраджае магутны дух. Сёння за Беларусь ахвярна змагаюцца тыя, што валодаюць гэтым народным духам. Такіх людзей робіцца ўсё больш, і прыйдзе час, калі ў сваю абарону і за сваю нацыянальную будучыню стане ўвесь Беларускі народ. Гэта будзе.

Нішто ня спыніць Беларусі. Толькі памятайма – наша сіла, магутнасьць і веліч у нашым мінулым. Каб асягнуць веліч будучыні, мы мусім узьня-

ць нашу мінуласьць. Ніколі не павінна забывацца наша слава. Ніколі не павінны магілы продкаў зарастаць травой беспамяцтва. Народ – гэта метафізічны арганізм, што жыве ў вечнасьці. Мы – жывое пакаленьне – толькі яго авангард.

Уславім жа нашых дзядоў тут, сёньня, у Курапатах. Хай будзе цвёрдым наш крок, хай сьветлай стане будучыня нашай Беларусі.

Зянон Пазьняк

**Старшыня Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне”
і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ**

28 кастрычніка 2007 г.

ЛОШЫЦКІ ЯР. 70 ГАДОЎ

(Выступ у Лошыцкім яры)

на працягу цэлага 1937 года. Людзей прывозілі ў „хапунах” і часам на бартавых грузавіках, зьвязаных і пад наглядам аховы. Як правіла, прывозілі рана (у 5-6 раніцы) па некалькі машынаў і тут жа расстрэльвалі. Некаторыя з Лошыцкіх старажылаў расказвалі мне ў 80-х, што бачылі, як вазілі і нават як расстрэльвалі. Сказаныя на сьмерць былі бедна апранутыя, простыя людзі. Зафіксаваныя таксама асобныя факты, калі мясцовыя камсамольцы-сексоты НКВД і лошыцкія падонкі (сексоты) удзельнічалі ў расстрэлах „ворагаў народа” тут, у Лошыцкім Яры. Яны напрошваліся „пастраляць”, і за кожны стрэл ім плацілі 50 капеек (відаць, такса была). У цэлым у Лошыцы расстраляна і закапана ад 7 да 10-ці тысячаў чалавек.

Гэтае месца мной было адкрыта ў 1988 годзе. Тады я апытаў некалькіх жывых сьведкаў лошыцкіх расстрэлаў і апавяданьні некаторых (напрыклад,

Дарагія землякі!

Сёньня мы сабраліся ў жалобным мецы, тут, дзе 70 гадоў таму рускія энкавэдзісты масава расстрэльвалі беларускіх людзей. Расстрэльвалі

спадарыні Веры Шумскай) запісаў на магнітафон. У гэтым жа годзе, пасля раскопак у Курапатах, я падрыхтаваўся да раскопак у Лошыцы. Але калі я летам перад раскопкамі прышоў сюды, то ўбачыў, што велізарны яр засыпаны, а вакольнаы ўзгоркі, на якіх рос сад, скапанья і грунт ссунуты ў яр.

Я высветліў хто, калі і якім чынам гэта зрабіў і зразумеў, што тут не абышлося бяз КГБ. Такім чынам у Лошыцы КГБ апярэдзіў мяне. Я прывёў атрад валанцёраў і спрабаваў яшчэ адчайна пракапаць насыпны грунт у некалькіх месцах, каб знайсці пахаванні. Але гэтая праца бяз тэхнікі была не пад сілу і скончылася бязвынікова.

З 1990-га году я спыніў усе археалагічныя дасьледваньні, сканцэнтравашы дзейнасьць на БНФ і ў Вярхоўным Савеце. У 1997 годзе ў „Беларускіх Ведамасьцях” мной быў надрукаваны артыкул пра гэтае месца і пра Лошыцкія расстрэлы.

Сёлета КГБ зноў захваляваўся Лошыцай. Ёсьць звесткі, што тут, на месцы расстрэльнага яра, плянуюць нейкае маштабнае будаўніцтва, прыдумваюць вэрсіі, каб зьнішчыць Лошыцкі Крыж, мабілізавалі каманду „інтэрпрэтатараў” і заказных „экспэртаў”.

Увесь гэты гэбоўскі непакой тлумачыцца проста. У 1988 годзе ў іх была паніка, выкліканая адкрыцьцём Курапатаў. Таму ў Лошыцы ўсё зрабілі хутка і насьпех.

Тым часам я ня раз выказваўся, што магілы ня зьнішчылі, яны засталіся пад шматмэтровым насыпным грунтам. І ў будучыні ў прынцыпе можна іх дасьледваць. Гаражы, якія паставілі на засыпаным яры, – даволі нязначныя пабудовы, каб стацца перашкодай для прынцыповага дасьледваньня. Ведаючы зацыкленасьць расейскіх гэбістаў на помсьце і злачынствах, я ўвесь час чакаў, што тут яны нешта прыдумваюць і пабудуюць такое, каб зачыніць шлях для дасьледваньняў у будучыні. (Забойцам, як вядома, галоўнае схаваць труп).

Мне здаецца, што ўжо нешта такое калі не пачынаецца, то намерваецца. Наша задача і задача ўсёй беларускай грамадзкасьці – не дапусьціць далей-

шага зьнішчэньня Лошыцкага Яра. Мы разумеем, што забойцы будуць пакаленьнямі замятаць сьляды сваіх злачынстваў. Але ім ужо гэта не ўдасца. Гэтак жа, як ня ўдасца схавацца ад адказнасьці тым, хто пакрывае камуністычныя забойствы. Такіх месцаў, як Лошыца, сотні на Беларусі. Настане час і ўшанавана будзе памяць усіх нявінна забітых беларусаў, дзеля таго, каб ніколі больш ні масковец, ні немец не тапталі нашу зямлю.

Зянон Пазьняк

**Старшыня Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне”
і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ**

4 лістапада 2007 г.

РАЗВАЖАНЬНІ ПАСЬЛЯ ДЗЯДОЎ

Мэмарыяльныя мерапрыемствы 28 кастрычніка прадэманстравалі беларускі характар традыцыйных Дзядоў. Шэсьце па вуліцах Менска і мітынг у Курапатах сабралі (як звычайна) больш за дзьве тысячы людзей. Але цяпер было шмат моладзі, якая масава далучылася да старэйшых і ўнесла ў мерапрыемствы новую энэргію. Над шэсьцем луналі нацыянальныя Бел-Чырвона-Белыя Сьцягі.

Арганізатар мерапрыемстваў – Кансэрватыўна-Хрысьціянская Партыя – БНФ – зьвярнулася (наколькі дазволілі цяперашнія інфармацыйныя магчымасьці) да ўсіх грамадзянаў краіны з заклікам прыняць удзел у мэмарыяльных падзеях. Прышлі і тыя, якіх мы даўно ня бачылі на Дзядох. (Яны зусім нядаўна шыхтавалі людзей і вялі іх „евромаршем” на бангалорскае балота пад сінімі небеларускімі сьцягамі, наладзілі шэраг „карцінак” для Брусэля.) Яны сталі пасярод калёны і асабліва нікому не трапляліся на вочы. І гэта добра. Мы вітаем тут усіх беларусаў.

Але вось што цікава. Ім не давалі спакойнага жыцьця фота-, тэле-, радыё- і іншыя журналісты. Пазьней мы пазнаёміліся з трактоўкай падзеяў некаторых мясцовых майстроў „інфармацы”. Шэраг СМІ (у тым ліку „не-

залежныя” і „дэмакратычныя”) змясьцілі наперад ацэнкі, развагі, тэарэтызаваньні і партрэты нядаўніх арганізатараў правальнага „евромарша” (В. Вячоркі, В. Івашкевіча і інш.) З тэксту і кантэксту чытач-слухач, напэўна, вынес перакананьне, што менавіта гэтыя асобы „былі душой мэмарыяльных мерапрыемстваў”, што „без іх нічога не адбылося б” і г.д. (Любімы прыёмчык любой дэзінфармацыі.)

Арганізатары Дзядоў не крыўдуюць на журналістаў – „праца такая”. Урэшце рэшт важней за ўсё, што насельніцтва даведаецца: беларусы не забываюць аб Курапацкай сьвятыні. І ўсё ж цікава, чаму былі такія акцэнты і такая інтанацыя?

На наш погляд, усё гэта – водгукі легендарнага чырвонага вядзерка і жоўтых савочкаў, якія прадстаўнікі студэнцтва паднесьлі арганізатарам „евромарша” на іхнай пасьямаршавай прэс-канфэрэнцыі. Канфуз быў на-

Крыжовае шэсьце. Народны Мэмарыял Курапаты.

столькі нештодзённым, што спатрэбіліся намаганьні пэўнага журналісцкага асяроддзя, каб іх „цягнуць з балота”, як сфармуляваў гэта адзін расейскі дзіцячы клясык.

Магчыма, што асобам, якія абзывалі беларусаў „рабамі” і „недаразвітымі”, сталася патрэба любым коштам (толькі не выбачэньнем) адваёўваць назад страчаны на грантах грамадзкі аўтарытэт. Яны забыталіся ў мане і тандэтнай тэатральшчыне. Зь іх сьмяюцца разумныя беларускія юнакі і дзяўчаты. Таму яны зноў шукаюць інфармацыйнага паратунку ў засені Бел-Чырвона-Белага Сьцяга. Гэта, вядома, пахвальна. Але мы бачым такі тэатр не ўпершыню. І як цяпер паверыць у іхнюю шчырасць?

Янка Базыль

ЗАБЫТАЯ СТАРОНКА БЕЛАРУСКАЙ ЦЫВІЛІЗАЦЫІ

6 лістапада 2007 г. Швэдская газета „Sydsvenska Dagbladet” прыгадвае падзеі Трыццацігадовай вайны (1618-48). Днямі споўнілася роўна

375 гадоў з дня гібелі швэдскага караля Густава II Адольфа ў бітве пад Лютцэнам у Нямецчыне (1632 г.), а таксама 100 гадоў з дня адкрыцця ў Лютцэне швэдскай памятнай капліцы. Да юбілея прыўрочана выданьне дзвюх гістарычных кніг швэдскіх аўтараў, прысьвечаных той эпосе. Газэта распавядае пра эвалюцыю гістарычных ацэнак далёкіх падзеяў і лёсы гістарычных помнікаў. Швэдскія войскі падчас Трыццацігадовай вайны ваявалі ў Нямецчыне супраць кааліцыі Каталіцкай Лігі. Перад Першай сусьветнай вайной прускі рэжым дазволіў пабудову швэдскай пратэстанцкай каплічкі, падкрэсьляваючы германскасць швэдаў і пратэстанцкую салідарнасць. У 1945 г. каплічка ў Лютцэне была ўнесена савецкай акупацыйнай адміністрацыяй ў сьпіс на зьнішчэньне як „помнік германскага мілітарызму”. На

шчасьце, немцам удалося дамагачыся, каб каплічку выкрэслылі з чорнага сьпісу. Культурныя (і па-добраму хітрыя) дзеячы прадставілі маскоўцам Густава Адольфа як „нэўтральнага швэдскага караля”...

Наш камэнтар: На жаль, гэтыя круглыя даты засталіся па-за ўвагай беларускіх гісторыкаў. А ўспомніць ёсьць аб чым. Густаў II Адольф – наш „даўні знаёмец”. Менавіта супраць яго войскаў Вялікае Княства Літоўскае вяло доўгую вайну ў Лівоніі, якая скончылася ў 1629 годзе цяжкім для ВКЛ Альтмаркскім мірам. Кароль і вялікі князь Жыгімонт III Ваза ў той вайне змарнаваў сілы народаў Рэчы Паспалітай, спрабуючы вярнуць сабе швэдскую карону. Перамога беларускага войска пад камандваньнем Яна Кароля Хадкевіча над значна мацнейшым швэдскім войскам пад Кірхгольмам каля Рыгі (1605 г., пры бацьку Густава Адольфа – Карлу) – ярчэйшая старонка той няшчаснай для Беларусі вайны. Сустрэкаеш швэдскіх інтэлектуалаў на Беларусі, то яны ўпэўнены, што іхныя продкі ваявалі ў Лівоніі супраць палякаў. Задача новага пакаленьня беларускіх гісторыкаў: вяртаць нашу гісторыю і культуру ў эўрапейскі кантэкст. Туды, дзе ёсьць сапраўднае месца беларускай цывілізацыі.

Валеры Буйвал

ЗЯНОН ПАЗЬНЯК: „У РАСЕІ СТВОРАНА ЖОРСТКАЯ КАЛЕКТЫЎНАЯ ДЫКТАТУРА”

Выбары ў Расеі ўжо даўно ёсьць звыклай руцінай гэбізму – гэта значыць, сыстэмы ўлады, якая там усталяваная. Расейскія выбары прадказальныя, як дзень і ноч. Два моманты хацеў бы падкрэсьліць у сувязі з гэтай банальнай падзеяй.

Рускія выбары ў чарговы раз наглядна паказалі сутнасьць рускага гэбізму як карпаратыўнай улады кіроўнай групы КГБ. У Расеі створаная жорсткая калектыўная дыктатура, якая сьвядома дрэйфую ў бок дзяржаўнага

фашызму. Пра сутнасць гэтай улады мы папярэджвалі яшчэ сем гадоў таму.

У Расеі якраз назіраецца вельмі небяспечны зьбег абставінаў для развіцця клясычнага імперскага фашызму. Настальгія па „вялікай імперыі”, палітычныя паразы ў Прыбалтыцы, Украіне, Чачэніі, Грузіі, бездань паміж правінцыяй і сталіцай, паўсюдная крыміналізацыя грамадства, паўсюдная карупцыя ўлады, і пры гэтым – унікальная і абсалютная ўлада КГБ, які, трымаючы ў руках ніткі міжнароднага тэрарызму, істотна ўплывае на ўсясьветную палітыку, на цэны і разьмеркаваньне ўсясьветных энэргетычных рэсурсаў. У Расеі нават пасаду „нацыянальнага лідэра” падрыхтавалі. І сумуюць па Сталіну. Шчасьце яшчэ, што гушкаюць шэрага Пуціна. Бо калі б зьявіўся кліент „с отвагой во взоре”, дык іншай была б і размова.

Другі аспэкт, які не магу не адзначыць – гэта часовае прасьвятленьне ў галовах некаторых заходніх спэцоў ад палітыкі. Сьпевакоў пра „расейскую дэмакратыю”. Гэта, бадай, адзіны новы палітычны вынік расейскіх выбараў – бурбалкі ў заходніх фантанах. Праўда, ненадоўга. Жыцьцё паказала, што „калектыўная” Эўропа можа добра паразумецца з „калектыўнай” дыктатурай. Нават калі яна фашысцкая.

...Перад пачаткам Другой усясьветнай вайны Англія і саюзьнікі падпісалі пагадненьне з Польшчай, што калі немцы на яе нападуць, дык яны ўступяць у вайну (а немцы патрабавалі тагачасны Данцыг (Гданьск). Немцы напалі на Польшчу, забралі Гданьск, а Польшчу ніхто не бараніў. І была такая крылатая фраза – „Ніхто не хацеў паміраць за Гданьск”.

Для нас, беларусаў, гэта ёсьць галоўнае, пра што мы павінны ведаць і памятаць.

„Ніхто ня будзе паміраць за Гданьск”. Тым больш – за нашу Незалежнасьць.

Зянон Пазыняк

4 сьнежня 2007г.

(Сяргей Навумчык, радыё Свабода, Інтэрв’ю)

АСЬВЕТА І СІЛА

*(Выступ на лістанадаўскім
Сойме Беларускага Народнага
Фронту „Адраджэньне” і
Кансэрватыўна-Хрысьціянскай
Партыі – БНФ)*

У кастрычніку адбываліся некаторыя падзеі, якія дазваляюць выказаць пэўныя меркаваньні.

У псеўдаапазыцыі „крызіс жанру” набыў гратэскавыя формы. Маразм і пустата гэтых асобаў выразна выявіліся ў небеларускім „маршы” 14-га кастрычніка.

Адсутнасьць беларускай палітычнай арганізацыі, якая б займалася сацыяльна-палітычнымі праблемамі і справамі народа, прыводзіць да выхаду на паверхню камуністаў („сацыяльны марш”). Аднак, мне тут бачыцца тэндэнцыя (цалкам, дарэчы, авантурная) перакшталтаваньня псеўдаапазыцыі з „агульнадэмакратычнай” на лева-прамаскоўскую з апорай на камуністаў.

Тое, што за гэтай тэндэнцыяй стаіць агентура і фантазёры з КГБ-Лубянікі, у мяне не выклікае сумненьня. (Мы ўжо наглядзеліся на іхныя экспэрэмэнцікі). Сімптаматычна таксама, што газэта „Наша Ніва” у гэтай сітуацыі прадэкляравала падтрымку камуністам (першым ненавісьнікам беларушчыны цяпер і ва ўсёй нашай гісторыі).

У ідэалягічным пэрспэктыўным пляне камунізацыя псеўдаапазыцыі – як кажуць, дохлая справа. Але звышзадача таго, што цяпер робіцца – іншая. Давесці ўсё да абсурду і да маразму. Актыўнае дзеянне гэтай левай псеўдаапазыцыі – сабраць антыбеларускія сілы, ськіраваныя на падтрымку Масквы. Зьнешні выгляд і працэс „сацыяльнага маршу” быў вобразам гэтага чаканага абсурду. (Чаго вартае было зьмяшаньне сымвалаў і дыскрэдытацыя Беларускага Нацыянальнага Сьцяга).

Традыцыйна і прыстойна адбыліся Крыжовае шэсьце і мітынг на Дзяды ў Курапатах і ў Лошыцы. Вялікая падзяка належыцца сябрам Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ і прыхільнікам Адраджэньня за хуткае, добрае і апэратыўнае аднаўленьне Курапацкага Крыжа Пакуты і мэмарыяльнай лавы прэзыдэнта У. Клінтана (рэстаўраваў А. Шатэрнік).

Сёлетняя сітуацыя на Беларусі, якая склалася ў кастрычніку, добра паказала, наколькі правільным і неабходным для Беларускага Адраджэння было вызначэнне Курапатаў і стварэнне там Народнага Мэмарыялу адным з галоўных прыярытэтаў у нашых грамадзкіх дзеяннях.

Нагадаю ў каторы раз, што сытуацыя палітычнага развалу, інспірацыя псеўдаапазыцыі і імітацыі, якую стварылі на Беларусі непрыяцелі беларушчыны, у прынцыпе ня можа прывесці да якіх-небудзь пераменаў у жыцці і палітыцы. Палітычнае балота – мэтад гарантаванага існавання дыктатуры. ***Для пераменаў і перамогі неабходна стварэнне беларускай нацыянальнай сілы. Для кансалідацыі беларускай сілы неабходна нацыянальнае асьветніцтва грамадства, якое фармуе нацыянальную свведомасць.*** Гэта ёсць азбука, ня вывучыўшы якой ніхто ня стане чытаць. Ніхто не ўратае, не збудзе і не ўзьявічыць Беларусь, акрамя самых беларусаў, якія, шануючы сябе, з гонарам будуць любіць сваю беларускую мову, Бацькаўшчыну і свабоду. Трагедыя і драма Беларусі ў тым, што такіх беларусаў мала. Унутраная акупацыя, рэжым, русіфікацыя, нішчэнне памяці і культуры ёсць вытворныя чыньнікі гэтага замкнёнага кола драмы, якое ўдалося ненадоўга прарваць у 1991-м як толькі выраслі першыя парасткі народнай сілы (Беларускі Народны Фронт).

Раней я пісаў пра асноўныя складнікі асьветніцтва і нацыянальнага адраджэння. Гэта – мова, гісторыя, дзяржава. ***Галоўнай у гэтай трыядзе ёсць мова. Бо толькі пакуль існуе беларуская мова, будзе жыць Беларускі народ.***

Цяпер антыбеларускі рэжым яшчэ больш узмацняе русіфікацыю і нішчэнне беларускай мовы. У асьветніцкай палітыцы Фронту і нашай народнай партыі абарона і сьцьвярджэнне беларускай мовы павінна стаць у гэтым моманце прыярытэтным дзеяннем. Неабходна прапанаваць мадэль жыццёвых паводзінаў ва ўмовах унутранай акупацыі і перасьледу ўсяго беларускага. Да слова сказаць, напрыклад, у эміграцыі ўсе народы (акрамя, відаць, беларусаў) прынялі вельмі простую і эфэктыўную мадэль: як толькі пераступіў парог і ўвайшоў у свой дом, – гаворым выключна на сваёй мове.

Гэтак жа і са сваімі, дзе б ні былі. У выніку мексіканцы, карэйцы і г.д., нават курды пакаленьнямі за мяжой гавораць і ведаюць сваю мову. Беларусы ўжо ў першым пакаленьні робяцца нямымі. Бывае, што дзеці нават інтэлігентных і сьведамых беларусаў (у вольным сьвеце) нават не разумеюць па-беларуску.

Пра прычыны і фэнамэн гэтай нікчэмнай зьявы я ня буду разважаць у гэтым лісьце, але ведаючы прычыны, мяркую, што сусьветны прынцып выжываньня народаў за мяжой трэба ўвесці за правіла на Беларусі пры антыбеларускай уладзе. У доме – гаворым толькі па-беларуску. Для тых, хто зразумее, што Беларусь ёсьць наш агульны дом – прынцып такі ж: у Беларусі гаворым па-беларуску. (Менавіта так паводзілі сябе прыбалтыйскія народы за савецкай акупацыяй. І выжылі, і здабылі свабоду).

Цяпер ёсьць шмат маладых беларусаў, якія прыхільныя да сваёй мовы, гісторыі і культуры, але з прычыны акупацыйнага школьнага выхаваньня не гавораць па-беларуску. І тут ёсьць дакладныя рэкамэндацыі, каб іхныя дзеці з самага маленькага ўзросту бездакорна загаварылі на беларускай мове. Ёсьць магчымасьць перакуліць піраміду русіфікацыі наадварот: бацькі – па-руску, дзеці – па-беларуску. Спосаб паводзінаў і дэрусіфікацыі ва ўмовах асіміляцыйнай палітыкі нам трэба абазначыць у бліжэйшы час. Асноўныя прынцыпы. Якія, не сумняваюся, будуць дапрацаваныя шляхам грамадзкага абмеркаваньня.

У 2008 годзе Беларускае Адраджэньне павінна мабілізавацца як актыўная сіла. Рэсурсы адновяцца па меры дэградацыі „падстаўной апазыцыі” і па меры яе камунізацыі (ад чаго Масква, відаць, не адступіцца). Ёсьць рэсурсы і па-за межамі Партыі, якія можна ўключыць у агульную справу адраджэньня Беларусі.

Зянон Пазьняк

**Старшыня Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне”
і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ**

11 лістапада 2007 г.

87-Я УГОДКІ СЛУЦКАГА ЗБРОЙНАГА ЧЫНУ

25 лістапада сябры і прыхільнікі Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ правялі палітычную акцыю на Случчыне ў гонар 87-х угодкаў Случкага Збройнага Чыну. Акцыя адбылася пад нацыянальнымі Бел-Чырвона-Белымі сьцягамі, гэрбам „Пагоня” і транспарантамі „Ніякіх саюзаў з імпэрскай Расеяй!”, „Беларуская Салідарнасьць – наш адказ расейскай агрэсіі”, „Слава героям Случкага Збройнага Чыну!”.

Менчукі праехалі на аўтобусе па мясьцінах, дзе ў лістападзе-сьнежні 1920 г. Беларуская Народная Армія змагалася за незалежнасьць Беларусі, абараняючы нашу зямлю ад расейска-бальшавіцкай агрэсіі. Мітынгі і шэсьці адбыліся ў Грозава, Семежаве, Вызьне (цяпер Чырвоная Слабада) і ў гістарычным цэнтры Случка. Да менчукоў далучыліся мясцовыя жыхары і сябры Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ з Случка і сябры „Маладога Фронту” з г.Салігорску. Людзі, сьпявалі ваярскія гімны, ускладалі кветкі і вянкi да крыжоў на магілах герояў і месцах баёў, запальвалі зьнічкі і сьвечы, маліліся.

На мітынгх выступалі намеснікі старшыні Фронту і Партыі Юрый Беленькі, Сяргей Папкоў, адказны сакратар Управы Фронту і Партыі Алесь Чахольскі. Была выказана ўдзячнасьць жыхарам вёсак Грозаў і Семежава за захаваньне і дагляд за крыжамі, якія ўсталяваныя ў памяць Случкіх Герояў. У прамовах выступоўцаў была адзначана, што для сучасных беларусаў, дарослых і моладзі, Случкі Збройнага Чыну зьяўляецца прыкладам змаганьня супраць расейскага імпэрскага акупанта. Гэта вельмі актуальна ў цяперашні час, калі гэбоўска-пуцінскай імпэрскай хэўра вядзе эканамічную, сацыяльную і інфармацыйную вайну супраць нашай краіны. У Расеі мільёнамі вымірае няшчасны народ, жыруе толькі лубянская і алігархічная эліта. Там ужо няма каму пампаваць газ і нафту, працаваць на Поўначы і ў Сібіры, служыць ў іх варварскай арміі. Вось туды, за тысячы кілёмэтраў

ад роднага дому, яны й збіраюцца накіраваць беларусаў, нашых работнікаў, інжынэраў, нашу моладзь. Змагарныя Случакі дакладна сьведчаць, што галоўны вораг беларусаў гэта імперская Масква. Ня можа забойца нашага народа быць саюзнікам і, тым больш, сябрам.

Мерапрыемствы завяршыліся мітынгам і сьпяваньнем гімну „Магутны Божа” перад гістарычным будынкам у Слуцку, у якім адбыўся Зьезд Рады Случчыны ў лістападзе 1920 года.

Інфармацыйная камісія Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ
26 лістапада 2007 г.

(Фота Васілісы Наварыцкай)

Вакно гісторыі.

З Ь М Е С Т

1.	ЗЯНОН ПАЗЬНЯК. „НОВАЯ ВАЙНА” – СТАРАЯ ПАЛІТЫКА	2
2.	ХОЧУЦЬ ЗАБАРАНІЦЬ КХП – БНФ	6
3.	ЗЯНОН ПАЗЬНЯК. ЧАРГОВЫЯ КРОКІ АНТЫБЕЛАРУСКАГА РЭЖЫМУ ПА ЛІКВІДАЦЫ БЕЛАРУСКАЙ НАВУКІ	8
4.	ШЭСЬЦЕ І МІТЫНГ У ДЗЕНЬ ПАМ’ЯЦІ ДЗЯДЫ Ё МЕНСКУ	13
5.	ЛІСТАПАДАЎСКІ СОЙМ	16
6.	ЯНКА БАЗЫЛЬ. ПАЛІЦЭЙШЧЫНА НА АРШАНСКІМ ПОЛІ	18
7.	ЗЯНОН ПАЗЬНЯК. НІШТО НЯ СПЫНІЦЬ БЕЛАРУСІ	19
8.	ЗЯНОН ПАЗЬНЯК. ЛОШЫЦКІ ЯР. 70 ГАДОЎ	21
9.	ЯНКА БАЗЫЛЬ. РАЗВАЖАНЬНІ ПАСЬЛЯ ДЗЯДОЎ	23
10.	ВАЛЕРЫ БУЙВАЛ. ЗАБЫТАЯ СТАРОНКА БЕЛАРУСКАЙ ЦЫВІЛІЗАЦЫІ	25
11.	ЗЯНОН ПАЗЬНЯК: „У РАСЕІ СТВОРАНА ЖОРСТКАЯ КАЛЕКТЫЎНАЯ ДЫКТАТУРА”	27
12.	ЗЯНОН ПАЗЬНЯК. АСЬВЕТА І СЛА	28
13.	87-Я ЎГОДКІ СЛУЦКАГА ЗБРОЙНАГА ЧЫНУ	31

Нумар адрэдаваны пры падтрымцы беларускай фундацыі імя Рамуальда Траўгута.

Беларускія Ведамасьці

Кароткі фармат

У супрацоўніцтве зь Беларускім Выдавецкім Таварыствам ў Амэрыцы

Рэдакцыя: Зянон Пазьняк, Галіна Палачаніна

Адрас рэдакцыі: 02-017 Warszawa, Al. Jerozolimskie 125/127

тэл./факс: (+48 22) 628 76 73